Urologie Zuyderland: innovatie en topzorg

De urologische zorg bij het Zuyderland Medisch Centrum in Heerlen en Sittard is in de vertrouwde handen van negen ervaren specialisten. Ze behandelen alle aandoeningen van de urinewegen, zowel goedaardig als kwaadaardig. Als medeoprichter van het Prostaatkanker Centrum Zuid zet de maatschap in op innovatie met behulp van digitale technieken en de meest geavanceerde apparatuur. Sinds begin dit jaar heeft de vakgroep beschikking over een state of the art echoapparaat, waarbij de nauwkeurigheid voor het ontdekken van kanker in de prostaat nog verder is toegenomen. 'Hiermee lopen we voorop in Nederland. Niet voor niets behandelen we hier patiënten uit het hele land en de euregio.'

Door **JOS CORTENRAAD** | Fotografie **PAUL ROUS**

Nieuwe methode prostaatbiopten: preciezer, minder risico, minder belastend

Vraag mannen wat ze het meest vervelend vonden aan een prostaatoperatie en vaak luidt het antwoord: de biopten voorafgaand aan de ingreep.

Kevin Rademakers begrijpt dat. 'Als er een tumor of afwijking in de prostaat gezien wordt op een scan, dan hebben we een stukje weefsel nodig, een biopt dus, om vast te stellen om wat voor woekering het gaat', legt de specialist uit. 'Goedaardig of kwaadaardig, agressief of traag groeiend. Voorheen prikten we via de endeldarm meerdere keren in de prostaat om zeker te zijn dat we de juiste plek te pakken hadden. Maar hierbij bestond het risico op een prostaatontsteking. Gelukkig is dat nu verleden tijd, dankzij een nieuw apparaat waarmee we sinds begin dit jaar werken.

De afgelopen maanden zijn onze urologen Max Bruins, Rens Jacobs en ikzelf getraind in deze speciale techniek. Daardoor kunnen nu wekelijks bij meerdere mannen met deze innovatieve techniek prostaatbiopten worden verricht.'

MINDER BELASTEND

Rens toont het echoapparaat. 'Kijk', zegt hij, 'hiermee maken we een echo van de prostaat. De software in het apparaat versmelt vervolgens de eerder gemaakte plaatjes van de MRI-scan met de echobeelden. Zo kunnen we niet alleen exact in 3D zien waar de tumor zich bevindt, maar zien we ook of we raak prikken. Waar we in de oude situatie soms wel twaalf tot zestien biopten moesten nemen, zijn nu enkele biopten voldoende voor een juiste diagnose en om te bepalen of er wel of niet behandeld moet worden.'

HOGERE NAUWKEURIGHEID

Max Bruins, een van de operateurs van het Prostaatkanker Centrum Zuid, ziet meer voordelen. 'Niet alleen kan met de hoogst mogelijke precisie geprikt worden, het is ook belangrijk om te beoordelen of er veilig zenuwsparend geopereerd kan worden.' Rens vult aan: 'Niet zelden leidde de oude methode tot een prostaatontsteking met soms een ziekenhuisopname tot gevolg. Die kans is nu ook vele malen kleiner.'

Jarenlange ervaring met een operatie voor een zeldzame kanker in de nier

Behandeling van urinewegkanker is een van de vele specialismen van de urologen van het Zuyderland.

In de nier komen verschillende vormen van kanker voor. Een zeldzame vorm is urotheelcelkanker. Overal waar urine langsloopt, is deze vorm van kanker mogelijk: het urineverzamelsysteem van de nier, urineleider, blaas of plasbuis. Al jaren is hiervoor in het Zuyderland uitgebreide kennis en ervaring in het behandelen van deze vorm van kanker. Het komt vaker voor bij mannen en vrouwen met een leeftijd boven de zeventig jaar. De voornaamste klacht is bloed in de urine. Vaak leidt deze tumor tot het verwijderen van de nier en de urineleider.

De diagnose wordt vaak gesteld door een CT-scan. Indien mogelijk wordt een niersparende operatie uitgevoerd, zegt Bart van der Heij, gespecialiseerd in deze vorm van kanker. 'Onze specialiteit zijn operaties om de nier te behouden. We nemen geen risico's, uiteraard niet. Spijtig genoeg komt niet elke tumor in aanmerking voor een niersparende operatie. Maar je moet ook niet te makkelijk denken over het verwijderen van een nier. Je hebt er weliswaar twee, maar wat als de andere niet honderd procent functioneert? Zeker bij oudere mensen is dat lang niet altijd het geval.'

Vroeger was het moeilijk om goed zicht te hebben op de tumor bij kijkoperaties. 'Maar door technische ontwikkelingen kunnen we steeds meer', legt Bart uit. 'In ons ziekenhuis hebben we ervaring met een speciale operatie voor deze tumor. Waar de meeste ziekenhuizen via de urinewegen opereren, doen wij dat ook door de huid. We maken een sneetje in de huid, prikken een buis in de nier en snijden het foute weefsel weg. Altijd beter dan de hele nier verwijderen.'

Bart van der Heij en Rens Jacobs zijn de twee urologen in het Zuyderland die deze operatie uitvoeren, een keer of vijf per jaar. 'Best ingewikkeld, maar heel uitdagend', zegt Rens. 'Dat maakt het werken in deze maatschap zo mooi: aandacht voor innovatie en steeds betere zorg en mogelijkheden voor de patiënt. En we zorgen dat alle operatietechnieken behouden blijven voor onze zo mooie regio.'

Prostaatkanker: expertisecentrum dicht bij huis

Het Prostaatkanker Centrum Zuid werd mede op initiatief van de maatschap Urologie Zuyderland opgericht in 2019. Inmiddels werken er ruim dertig specialisten van vijf ziekenhuizen samen: Elkerliek Helmond, VieCuri Venlo, Laurentius Roermond, Maastricht UMC+ en Zuyderland Medisch Centrum.

Het centrum heeft de status Expertisecentrum van de vereniging Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ) en behoort daarmee tot de Europese top. 'Dat is niet zomaar een status', zegt Max Bruins, uroloog bij het Zuyderland. 'We worden streng gecontroleerd. We moeten aan veel eisen voldoen, zoals een minimaal aantal operaties per jaar en aantoonbaar goede resultaten. Bovendien verrichten we wetenschappelijk onderzoek en trainen we urologen in het uitvoeren van prostaatoperaties. Momenteel zitten we op ongeveer tweehonderd operaties per jaar en zien we jaarlijks zo'n duizend nieuwe patiënten. Dat aantal zal alleen maar toenemen, gezien de stijgende gemiddelde leeftijd.'

SHARED DECISION

Een behandeling hoeft niet altijd een operatie te zijn. 'In sommige gevallen is het juist beter niet te opereren maar om bijvoorbeeld te bestralen. Soms groeit een tumor niet of nauwelijks en is behandeling niet meteen noodzakelijk. We gaan steeds meer toe naar maatwerk waarbij we overleggen met de patiënt. Shared decision making is bij ons gewoon.'

Komt het tot een operatie, dan wordt die verricht in Heerlen door een vast team van urologen met veel ervaring. 'Een prostaat verwijderen is precisiewerk. De tumor moet helemaal verwijderd worden, maar tegelijkertijd willen we zoveel mogelijk omliggend weefsel sparen. Vergelijk het met een sinaasappel. Het vruchtvlees verwijderen we altijd, maar de schil alleen als het moet. Want in de schil zitten alle zenuwen die nodig zijn voor het krijgen van een erectie. Waar mogelijk streven we naar maximaal behoud van functies', aldus Max Bruins.

ROBOT

Elke complexe prostaatoperatie wordt uitgevoerd met de nieuwste generatie Da Vinci Xi-robot. Uroloog Ronald Bos vult aan: 'Met de robot kan de chirurg heel nauwkeurig snijden. Een aantal kleine sneetjes in plaats van een grote buikoperatie. De patiënt herstelt sneller, heeft minder pijnklachten. En de uiteindelijke resultaten zijn meer dan uitstekend.'

Alle informatie over urologische klachten en aandoeningen is te vinden op de website ***https://www.zuyderland.nl/specialismen/urologie***. Alle informatie over prostaatkanker op ***https://prostaatkankercentrumzuid.nl***. Hier is ook een film te zien van een operatie met de Da Vinci Xi-robot.